

Daf 60: WHY IS PAYING INTEREST CONSIDERED "NESHECH"? "נִשְׁחָ"?

On this *daf*, we begin Chapter 5, "*Eize'hu Neshech*," which primarily deals with the *issur* (prohibition) of charging *ribeet* (interest). **What is *ribeet*?**

Yitzchak wants to build a house. To accomplish that, he needs \$300,000. However, he only has \$100,000. Yitzchak approaches a friend and asks for a loan of \$100,000. Until this point, everything appears fine. But the friend could say to Yitzchak: Look, friend, while you have my capital, I could have used it to make money in a business deal. Therefore, I want you to pay me interest. Every month the money remains in your possession, you must pay me \$2,000. **This is *ribeet*.** The Torah prohibits collecting interest from Jews. One who is able to lend without any interest is obligated to do so.

Why is our chapter called "*Eize'hu Neshech*"? The Torah calls interest "*neshech*" (biting), since interest is like the bite of a snake. At first the wound does not hurt very much. But, little-by-little, the poison spreads and kills the wounded person. Similarly, interest eats away at the money of the borrower, until s/he is left without possessions.

בדף זה מתחיל הפרק החמישי, פרק "איזהו נשך".
פרק זה עוסק בעיקר באיסור ריבית. מהי ריבית?

יצחק רוצה לבנות בית, לשם כך הוא זקוק למיליון שקל, אבל יש לו רק חצי מיליון שקל. יצחק ניגש לחבר ומבקש הלוואה של חצי מיליון שקל. החבר יכול לומר לו: בזמן שהכסף שלי אצלך הייתי יכול לעשות איתו עסקים ולהרויח כסף, לכן אני רוצה שתשלם לי ריבית. על כל חודש שהכסף אצלה, תשלם אלפיים שקל. זו ריבית. התורה אוסרת מכל וכל לגבות ריבית מיהודים, ומי שיכול להלוות בחינם חייב לעשות כן.

ומדוע פרקנו מכונה "איזהו נשך"? מפני שהתורה מכנה את הרבית: "נשך", זאת מכיון שהריבית דומה לנשיכה של נחש, בהתחלה הפצע אינו כואב כל כך, אבל אט אט הארס מתפשט והורג את הפצוע. כך הריבית אוכלת את כספו של הלווה עד שהוא נשאר בלי נכסים.

Daf 61: STRINGS OF T'KHELET IN TZITZIT

The mitzvah of *tzitzit* requires putting *tzitzit* strings on an item of clothing having four corners. On this *daf*, the Talmud tells an interesting *midrash* on the topic of the *t'khelet* (indigo blue) string: At the conclusion of the verses regarding *tzitzit* in the *Shema* it says: "**I am Hashem, your God, who took you out of the land of Egypt to be for you a God. I am Hashem, your God.**"

The *Midrash* explains that the *chilazon* (probably the *Murex* snail), from whose blood the strings are dyed *t'khelet*, was incredibly expensive. There were frugal people who did not want to spend a lot of money on the mitzvah. They thought to themselves: "Let's dye the *tzitziyot* a shade of blue that closely resembles the blood of the *chilazon*." Concerning such people, says the *Midrash*, *Hashem* says to us that just as He is the One who took us out of Egypt, **and just as He knew in the case of *makat bechorot* (killing of the firstborn) who was and who was not a *bechor*, He will also know who used the *t'khelet* dye of the *chilazon* and who made use of *t'khelet* dye from another source.**

דף ס"א: חוטי התכלת שבציצית

מצות ציצית היא שאסור ללבוש בגד שיש לו ארבע כנפות אם לא קשרו בו את חוטי הציצית. בדף זה מביא התלמוד מדרש מענין בנושא חוט התכלת: בסיום פרשת ציצית נאמר: "אני ה' אלקיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים להיות לכם לאלקים אני ה' אלקיכם."

המדרש מסביר כי החילזון שמדמו צבעו את חוט התכלת היה יקר מאוד. היו אנשים קמצנים שלא רצו להוציא כסף רב עבור המצוה והם חשבו לעצמם: הבה נצבע את הציציות בצבע תכלת שדומה לדם החילזון. אנשים אלה מזהרים בפסוק: אני ה' שהוצאתי אתכם ממצרים. כשם שבמכת בכורות ידעתי להבדיל מי בכור ומי אינו בכור, כך גם אדע להבחין מי השתמש בצבע תכלת של החילזון ומי השתמש בצבע תכלת אחר.

Daf 62: "YOUR OWN LIFE TAKES PRECEDENCE"

The Talmud poses a very complex ethical question requiring serious thought and discussion, because it relates to the values of friendship and human life.

Elkana and Yoav joined a caravan of camels making its way through the desert. On the second day of their desert journey, there was a sudden, massive sand storm. After the sand settled, Elkana and Yoav discovered that, to their horror, the caravan had disappeared from sight. The pair was left with just one canteen of water — the canteen belonging to Elkana, **filled with enough water for only one person.**

Now Elkana had a monumental decision to make: What should he do? How should he act? **If he shares the limited water he has with Yoav, he will save his fellow from immediate death, and both of them will live until day's end. But, having exhausted the supply of water, they will likely both die the next day. However, if Elkana drinks all the water himself, half today and half tomorrow, at least he will be able to live long enough to reach the city.** On this *daf*, we learn that Rabbi Akiva rules that one must take the latter course of action. Although a person is obligated to save the life of his friend, he is not obligated to do so at the expense of his own life. The *halakhah* is: "*Chayecha kodmim*" (**your own life takes precedence**).

דף ס"ב: "חַיֵּיךְ קוֹדְמִים"

התלמוד בדף זה מציב בפנינו שאלה מוסרית מאוד מורכבת וקשה, שצריכה לחשוב עליה ולדון בה בכובד ראש. כי היא קשורה לערך החברות ולחיי אדם.

אלקנה ויואב הצטרפו לשירת גמלים שעשתה את דרכה במדבר. לפתע, ביום השני לשהותם במדבר, התחוללה סופת חול עזה. לאחר ששקעה הסופה גילו אלקנה ויואב לחרדתם כי בני השירה נעלמו מעיניהם, והם נותרו עם כד מים אחד בלבד - הכד של אלקנה, ובו מים המספיקים לאדם אחד בלבד.

עתה עומדת בפני אלקנה שאלה כבירה להכרעה - כיצד ינהג? אם יחלוק את המים המעטים עם יואב, הוא יצילו ממות מידי, ושניהם יחיו עד סוף היום, אבל מחר כבר לא יהיו להם מים ושניהם ימותו חלילה, או שישתה את המים לבדו, חצי היום וחצי מחר ולפחות הוא יזכה לחיות ולהגיע למקום ישוב. בדף זה לומדים שרבי עקיבא אומר שעליו לנהוג כאפשרות השנייה, שכן, אומנם אדם חייב להציל את חיי חברו, אך אינו מחוייב לעשות כן על חשבון חייו שלו.
הלכה זו מכונה: "חַיֵּיךְ קוֹדְמִים".

Daf 63: A LOAN AND GIFT FOR THE POOR

An extremely poor family had difficulty affording their children's education. The father of the family turned to the wealthiest man in the village and asked him for a loan. The wealthy man agreed to lend the poor father \$5,000. With obvious pleasure and a smile on his face, the wealthy man tucked the money into an envelope and placed it in the father's hand.

When the father arrived home, he discovered that in addition to the \$5,000 in the envelope, there was a separate envelope with another \$500 inside. On this *daf*, we learn the father does not need to return the extra money to the wealthy man because according to *Chazal*, the wealthy man's gift was deliberate. That is, he intended to give a *matana* (gift) to the *ani* (poor man) who came to him for a *halva'ah* (loan.)

דף ס"ג: הַלוֹאָה וּמַתָּנָה לְעָנִי

מעשה במשפחה עניה ביותר, שהתקשתה למצוא כסף כדי לשלם עבור הלימוד של ילדיהם בבתי הספר. פנה אבי המשפחה לעשיר העירה וביקש ממנו הלוואה. העשיר הסכים להלוות לו 5,000 שקלים בחפץ לב, צָרָרָם במעטפה ותחבה בתוך ידיו כשחיוף של טוב-לב על פניו.

בהגיע אבי המשפחה לביתו הוא גילה, כי חוץ מ-5,000 השקלים יש במעטפה נפרדת עוד 500 שקלים. בדף זה לומדים שהוא אינו צריך להחזירם לעשיר, כי חז"ל אמרו בדעתו שהוא התכונן לתת גם מתנה לעני שבא לקחת ממנו הלוואה.

Daf 64: A FAVOR WHOSE BENEFIT IS A FORM OF INTEREST

דף ס"ד: טובת הנאה שהיא רבית

Matan is a businessman with expertise in identifying locations where businesses could open in the future. Once, Matan heard that the government intended to develop a new area. He very much wanted to purchase land there, but he did not have enough available cash to do so. He had sufficient assets, but he did not want to sell them to raise the cash he needed. **So, Matan took out a loan from Yigal.**

After some time, Yigal's son got engaged. Matan wanted to make Yigal happy and offered him several rooms to use for his son's *Shabbat Chatan*, free of charge.

Yigal said: "No thank you. In *Masechet Bava Metzia, Daf 64*, we learn that I am forbidden from accepting this kind of beneficial favor, since you are giving it to me in exchange for the loan I gave you. That would be considered taking *ribeet* (interest), which is prohibited."

מתן הוא מומחה בלאתר מקומות שבעתיד יתפתח בהם מסחר. פעם אחת הגיע לאוזניו מידע שהממשלה מתכננת לפתח אזור חדש. הוא רצה מאוד לרכוש שם קרקעות ולפיכך הוא נטל הלוואה מיגאל.

פעבור זמן מה יגאל אירס את בנו. מתן רצה לשמחו והציע לו: אני יכול לתת לך כמה חדרים שבהם תערוך שבת חתן חינם אין כסף.

אמר יגאל: לא תודה. במסכת בבא מציעא, דף ס"ד לומדים שאסור לי לקחת ממך טובת הנאה זו, מפני שאתה נותן לי אותה תמורת הלוואה, והרי זו רבית.

Daf 65: DOUBT IN RENTAL LAWS

דף ס"ה: ספק בדיני שכירות

People are able to rent items, houses, etc., by paying money to the owner of the item. On this daf, the Talmud addresses a basic question regarding payment of a rental: When is the debt of the renter to the person renting the item created?

בני אדם יכולים לשכור חפצים, בתים, וכדו', בכך שמשלמים כסף לבעל החפץ ושוכרים אותו. בדף זה מסתפק התלמוד בשאלה יסודית לגבי תשלום השכירות: מתי בעצם נוצר החוב של השוכר כלפי המשכיר?

OPTION #1: "Yeshna s'cheerut m'techila ve'ad sof" (rental is constituted from the beginning to the end). The renter is responsible for payment every moment the item remains in his possession. Obviously, the renter need not go to the owner of the object every minute in order to pay for that moment. The renter pays at the time agreed upon by the two of them.

אפשרות א': כל רגע שהחפץ נמצא אצל השוכר, הוא מתחייב בתשלום של אותו רגע. כמובן שהוא אינו צריך ללקח בכל רגע אל המשכיר כדי לשלם לו על אותו רגע, אלא הוא משלם לו בדמיון שסיכמו ביניהם.

OPTION #2: "Ayn l's'cheerut ehla l'va'sof" (rental only takes effect at completion). The renter's financial obligation comes into being only after the term of the rental has expired.

אפשרות ב': חוב השכירות נוצר רק כאשר מסתיימת תקופת השכירות. אפשרות א' מכונה "ישנה לשכירות מתחילה ועד סוף" - השוכר מתחייב כסף בכל רגע מתקופת השכירות, מהתחלה ועד הסוף. אפשרות ב' מכונה "אין לשכירות אלא לבסוף" - החוב תמורת השכירות לא נוצר אלא בסוף תקופת השכירות.

Daf 66: PROPERTY LIEN

דף ס"ו: שְׁעֵבֹד נְכָסִים

A person who borrows money from his fellow promises to repay the debt. This debt is known as *“shia’bud haguf”* (a personal lien imposed on the borrower). The lender also has rights regarding the borrower’s assets in order to secure his collection of the debt. This is known as *“shia’bud nechasim”* (a property lien).

By means of a lien on the borrower’s property, the lender is permitted to obtain the land on which a lien has been placed from individuals who acquired that land from the borrower after the loan was made. The lender says to those buyers: **“It is true that you acquired the land from the borrower. However, I have a prior claim.** That land secures an unpaid debt owed to me.”

In such a case, the buyers are likely to lose, since they paid the price of the land to the borrower and now that land is being seized by the lender. To prevent such situations, buyers generally request that **there be an “achrayut” (a guarantee)** in the bill of sale. The guarantee stipulates that **if land is seized by an individual who had previously lent money to the seller, the seller is obligated to repay the buyers with an alternative plot of land.**

הלווה מתחייב להחזיר את הכספים הללו. חוב זה מכונה *“שְׁעֵבֹד הגוף”* - מוטל שְׁעֵבֹד על גוף הלווה לדאוג להחזיר את החוב. מלבד זאת יש למלוה זכות בנכסים של הלווה לגבות מהם את חובו, זכות זו מכונה *“שְׁעֵבֹד נְכָסִים”*.

באמצעות שְׁעֵבֹד נְכָסִים המוכר רשאי לגבות קרקע משועבדת מידי קונים שרכשו אותה לאחר שנערכה ההלוואה. המלוה אומר לקונים: **אמת שאתם קניתם את הקרקע, אבל לי יש בקרקע זכות שחלה עוד לפני שקניתם את הקרקע, ולכן היא משועבדת לי לגביית החוב.**

במקרה כזה הקונה עלול להפסיד, שְׁהַרִי את מחיר הקרקע הוא כבר שילם ועתה לקחיה ממנו. כדי למנוע מקרים כאלה, בדרך כלל הקונים מבקשים להוסיף בשטר המכירה *“אחריות”*. אחריות זו קובעת שאם תגבה הקרקע על ידי מלוה של המוכר, המוכר מתחייב לשלם להם קרקע אחרת.

D'VAR TORAH: PARASHAT ACHREI MOT

דְּבַר תּוֹרָה: פְּרֻשֶׁת אַחֲרֵי מוֹת

Parashat Achrei Mot recounts the service of the *Kohen Gadol* on *Yom Kippur*, a central part of which was the ritual involving two goats. One was sent to the most sacred place - the *Kodesh HaKodashim* (Holy of Holies), while the other was sent to Azazel in the wilderness. *Halakhah* stipulates that care should be taken to ensure that these two goats are similar and equal in the price paid for them, in appearance, and in height. What is the significance of this? As part of the process of seeking forgiveness and pardon on *Yom Kippur*, we appear before God and express that the confusion in this world between good and evil, and between darkness and light, is immense. Our sins do not stem from a desire to violate God's will, but from a lack of attention and clarity about what is right and what is wrong. Therefore, we present the two goats, representing good and evil, as similar and equal.

בפרשתנו מספר על עבודת הלהן הגדול ביום הכפורים, שחלק מרכזי ממנה היה עבודת שני השעירים. אחד מהם הלק למקום הקדוש והחשוב ביותר - לקדש הקדשים, והשני הלק לעזאזל המדברה. בהלכה מובא שיש להקפיד על כך ששני השעירים הללו יהיו דומים ושונים בכסף ששלמו עליהם, במראה ובגובה שלהם, ויש להבין - מה המשמעות של דבר זה? כחלק מתהליך בקשת הסליחה והמחילה ביום הכפורים אנחנו באים לפני ה' ואומרים לו כי הבלבול המצוי בעולם הזה בין הרע לטוב ובין החשך לאור הוא גדול מאוד. החטאים שלנו אינם נובעים מתוך רצון לפגע, כי אם מחסר תשומת לב וחסר בהירות מה נכון ומה לא, ולכן אנו מציבים את שני השעירים, את הטוב והרע, כדומים ושונים.